

Прибуття в кантон Фрібург з України

Практична інформація для
людей, що проживають в
приймаючих родинах,
гуртожитках та квартирах

Станом на 24.02.2023

УВАГА! Документ регулярно
оновлюється.
Скачати актуальну версію з
усіма активними посиланнями
можна тут:

www.fr.ch/ukraine/uk

ETAT DE FRIBOURG
STAAT FREIBURG

Служба соціального забезпечення SASoc
Service de l'action sociale SASoc
Kantonales Sozialamt KSA

Управління з охорони здоров'я та соціальних справ **DSAS**
Direction de la santé et des affaires sociales **DSAS**
Direktion für Gesundheit und Soziales **GSD**

Ви прибули з України до кантону Фрібург і були поселені до приймаючої родини, гуртожитку чи квартири. Ми розуміємо, що ви прибули до Швейцарії за драматичних обставин, і від імені Управління з охорони здоров'я та соціальних справ (DSAS) вітаємо вас у нашій країні та кантоні Фрібург. У цій брошурі ви знайдете інформацію, яка буде корисною для вас у контексті прибуття та інтеграції.

Житло та соціальна підтримка

У кантоні Фрібург соціальна служба ORS забезпечує від імені DSAS організаційну допомогу біженцям — від їх розміщення до інтеграції в суспільство. Послуги служби поширюються на всі етапи: від прибуття біженців до Швейцарії до їхньої інтеграції в суспільство або навіть можливого від'їзду.

Куди звертатися з питань термінового приймання та який розклад роботи відповідних установ?

Зверніть увагу: перед прибуттям у кантон ви повинні відвідати [Федеральний центр у справах надання притулку \(CFA\)](#) (згідно з обов'язковими правилами Державного секретаріату з питань міграції (SEM)). Федеральні центри в справах надання притулку (CFA) працюють цілодобово та є першим місцем звернення в нашій країні. Якщо група осіб прямує відразу в кантон, Державний секретаріат із питань міграції (SEM) не може гарантувати, що ці особи будуть розподілені в кантон прибуття.

Що робити в разі виникнення проблем із поселенням до помешкання місцевої родини?

Якщо вашу заявку вже було прийнято соціальним працівником, ви можете на пряму звернутися до нього. Якщо у вас немає контактів людей, до яких можна звернутися, зв'яжіться з відповідальною службою в Приймальному центрі для українців за адресою ORS Service SA, Grand-Places 14, 1700 Фрібург, за телефоном +41 (0)79 851 20 24 (з 8:00 до 17:00) або напишіть на електронну пошту nhukraine@ors.ch

Запит на отримання статусу захисту S

Громадяни України можуть легально перебувати на території Швейцарії протягом 90 днів (у разі, якщо вони ще не отримали статус захисту S). **Наполегливо рекомендується за першої можливості зареєструватись онлайн (див. онлайн-форму нижче).**

Федеральна рада Швейцарії ухвалила рішення надати [статус захисту S](#) усім українцям і українкам, які залишили свою країну через війну. Такий статус також отримують громадяни третіх країн, які мали дійсну легальну посвідку на проживання в Україні та залишили країну через війну, не маючи змоги безпечно та назавжди повернутися до рідної країни. Статус S підтверджує права на проживання та возз'єднання родини, надає право на поселення, соціальну та медичну допомогу. Діти підуть до школи. Цей статус також надає право на соціальну допомогу та ведення дозволеної прибуткової діяльності (зокрема, для самозайнятих).

У чому різниця між заявою про надання притулку та статусом S?

Статус захисту S надається біженцям з України з метою запобігання перевантаженню системи надання притулку. Завдяки цьому система надання притулку може стабільно працювати, а біженці з України швидко та без зайвих формальностей отримують необхідний захист, підкріплений чіткою правовою основою. Для цього необхідно подати заяву та зареєструватись у Федеральному центрі в справах надання притулку (CFA).

Хто може отримати статус захисту S?

Статус захисту S можуть отримати громадяни України, які шукають захисту, а також члени їхніх сімей (чоловік або жінка, партнер, неповнолітні діти та інші близькі родичі, яких вони повністю або частково утримували на момент прибуття), що проживали в Україні до 24 лютого 2022 року. Він розповсюджується також на іноземців, які мають статус захисту, або на осіб, здатних надати підтвердження дозволу на

перебування в Україні, і членів їхніх сімей. Зверніть увагу, що жодну людину не направляють назад до України для переоформлення документів.

Який термін дії дозволу категорії S?

Особи, яким надається статус захисту S, отримують дозвіл категорії S. Термін його дії обмежується одним роком і може бути продовжений. Через п'ять років особи, яким надається захист, отримують дозвіл на проживання категорії B, дія якого припиняється після зняття статусу тимчасового захисту. Якщо необхідність захисту триватиме понад 5 років, особи, що мають статус захисту S, отримають дозвіл на проживання категорії B, дія якого припиниться після зняття статусу тимчасового захисту.

Що потрібно зробити, щоб отримати дозвіл категорії S:

1. Зареєструйтесь у Федеральному центрі в справах надання притулку (CFA)

Зверніть увагу: перед прибуттям у кантон ви повинні відвідати Федеральний центр у справах надання притулку (CFA) (згідно з обов'язковими правилами Державного секретаріату з питань міграції (SEM)). Федеральні центри в справах надання притулку (CFA) працюють цілодобово та є першим місцем звернення в нашій країні. Оформтесь у центрі CFA протягом 90 днів після прибуття до Швейцарії. Радимо зареєструватися якомога швидше.

Особи, які шукають захисту, можуть подати заяву на отримання статусу S онлайн, заповнивши форму на платформі [RegisterMe, www.sem.admin.ch](https://www.registerme.ch).

Вони мали проживати в Україні до 24 лютого 2022 року та вже прибути до Швейцарії. Одразу після подання заяви та реєстрації в соціальній службі ORS особа отримує медичне страхування.

Візит до центру CFA для реєстрації

- > **Особи, які мають місце проживання у Швейцарії та документ, що посвідчує особу, повинні записатися на особисте відвідування через платформу RegisterMe для реєстрації в центрі CFA.**
- > **УВАГА! Повнолітніх осіб, які мають можливість проживати у Швейцарії, але не мають посвідчення особи, просимо звертатися для реєстрації безпосередньо в центр CFA без попереднього запису.**
- > **Осіб, які не мають місця проживання у Швейцарії, просимо з'явитися для реєстрації безпосередньо до центру CFA без попереднього запису. Для таких осіб центри CFA, які працюють цілодобово, є першим місцем звернення в нашій країні.**

2. Через тиждень після отримання рішення від Державного секретаріату з питань міграції (SEM) ви можете звернутися до служби в справах населення та мігрантів (SPoMi), розташованої за адресою: **Route d'Englisberg 11, 1763 Granges-Paccot (перший поверх), щоб надати свої біометричні дані.**

Якщо через 3 тижні після візиту до центру CFA ви все ще не отримали рішення, зателефонуйте в службу SPoMi за номером +41 (0)26 305 15 12.

Під час вашого візиту до SPoMi ви отримаєте анкету, яку необхідно заповнити та надіслати назад поштою в конверті, що наданий разом з анкетою.

3. Отримання дозволу категорії S (документ у форматі картки)

Після реєстрації ваших даних служба SPoMi підготує статус S і надішле його вам на вашу поштову адресу або ж у соціальну службу OPC, яка потім передасть його вам через вашого соціального працівника.

Як проходить реєстрація неповнолітніх і людей з обмеженою рухомістю? Вони також мають з'явитись особисто або їхні інтереси може хтось представляти за довіреністю?

Вони також мають з'явитись особисто. Ніхто інший не може представляти їхні інтереси.

Чи можна оскаржити рішення про розподіл до певного кантону?

Особи, які шукають притулок, можуть надіслати письмовий запит щодо зміни кантону до Державного секретаріату з питань міграції (SEM). Дізнатися більше і ознайомитися з відповідною процедурою можна на сторінці www.sem.admin.ch/sem/fr/home/sem/aktuell/ukraine-krieg.html (розділ Attribution cantonale (Розподіл до кантонів)).

Возз'єднання родини та пошук родичів

Особи, які потребують захисту, звільнені від обов'язкового отримання візи (наприклад, громадяни України, які мають біометричний паспорт), можуть в'їхати до Швейцарії та самі подати заяву на отримання статусу захисту S. Особам, які потребують захисту, але яким потрібна віза, пропонується зв'язатися з представництвом Швейцарії за кордоном.

У разі недотримання умов, необхідних для автономного в'їзду, заява про возз'єднання родини може бути подана письмово до секретаріату SEM. Подружжя, люди, які спільно проживають, зареєстровані партнери та неповнолітні діти, які перебувають за кордоном, мають право на в'їзд до Швейцарії, якщо сім'я була розлучена подіями в Україні та відсутні особливі обставини, що перешкоджають цьому.

Якщо ви втратили контакт із близькими в Україні, ви можете звернутися до служби пошуку Швейцарського Червоного Хреста (тел. +41 (0)58 400 43 80 щопонеділка, щовівторка, щочетверга та щоп'ятниці з 09:00 до 12:30 та щосереди з 13:30 до 16:30) для отримання консультації та інформації про можливості пошуку.

Проживання на території кантону Фрібург, Швейцарія

- > [Вітальна брошура для нових мешканців кантону Фрібург](#) (англійською мовою)
- > [SEM: проживання у Швейцарії. Інформація для осіб, які шукають притулку на території федеративних центрів](#) (українською і російською мовами): www.asylum-info.ch/ua/prozhivannya-v-shveicariyi
- > [Брошура Bienvenue en Suisse \(Ласкаво просимо до Швейцарії\)](#): www.migesplus.ch/fr/publications/bienvenue-en-suisse (англійською і російською мовами)
- > Інформація про помешкання у Швейцарії: [брошура «Проживання в Швейцарії»](#) (українською та російською мовами)
- > Платформа HELPFUL Швейцарського Червоного Хреста: helpful.redcross.ch — інформація, корисна після прибуття до Швейцарії та для повсякденного життя (українською та російською мовами)
- > SWI Swissinfo [Switzerland: How To / La Suisse, mode d'emploi](#) — поради, інформація та посилання для кращого розуміння Швейцарії (англійською та російською мовами)

Чи можливо влаштуватися на постійне проживання? Які умови?

Так, допоки існує кризова ситуація. Умови викладено на офіційному вебсайті Конфедерації.

Віросповідання

На території кантону Фрібург кожна людина має право обирати, яку релігію сповідувати. У Фрібурзі найчисленнішими конфесіями є [католики](#) та [протестанти](#). У кантоні також присутні представники інших релігій (і релігійних спільнот).

Ініціативи, пов'язані з Україною: www.cath-fr.ch/ukraine.

Гроші та фінансова допомога

Приклад фіксованої суми (соціальної допомоги), яку отримує особа, що проживає в квартирі або в приймаючій родині на території кантону Фрібург

Кількість осіб, які проживають у домогосподарстві	Фіксована сума для домогосподарства на місяць у швейцарських франках	Фіксована сума для особи на місяць у швейцарських франках
1	395,00	395,00
2	790,00	395,00
3	1185,00	395,00
4	1352,40	338,10
5	1520,00	304,00
6	1687,20	281,20
7	1855,00	265,00
За кожен додаткову особу		180,00

Ця сума покриває основні потреби. Вона може змінюватися залежно від типу житла. Медичне страхування та проживання покриваються додатково до фіксованої суми (соціальної допомоги). У деяких ситуаціях і відповідно до індивідуальних потреб можуть бути надані окремі пільги.

Чи можливо відкрити банківський рахунок, маючи статус S? Як відкрити банківський рахунок?

Соціальна служба ORS допомагає з відкриттям банківських рахунків для виплати соціальної допомоги. Соціальна служба ORS, зокрема, співпрацює з банком Banque Cantonale de Fribourg (BCF). Згодом люди можуть вільно змінити банк, ознайомившись з умовами.

Як поміняти гривні на швейцарські франки чи євро?

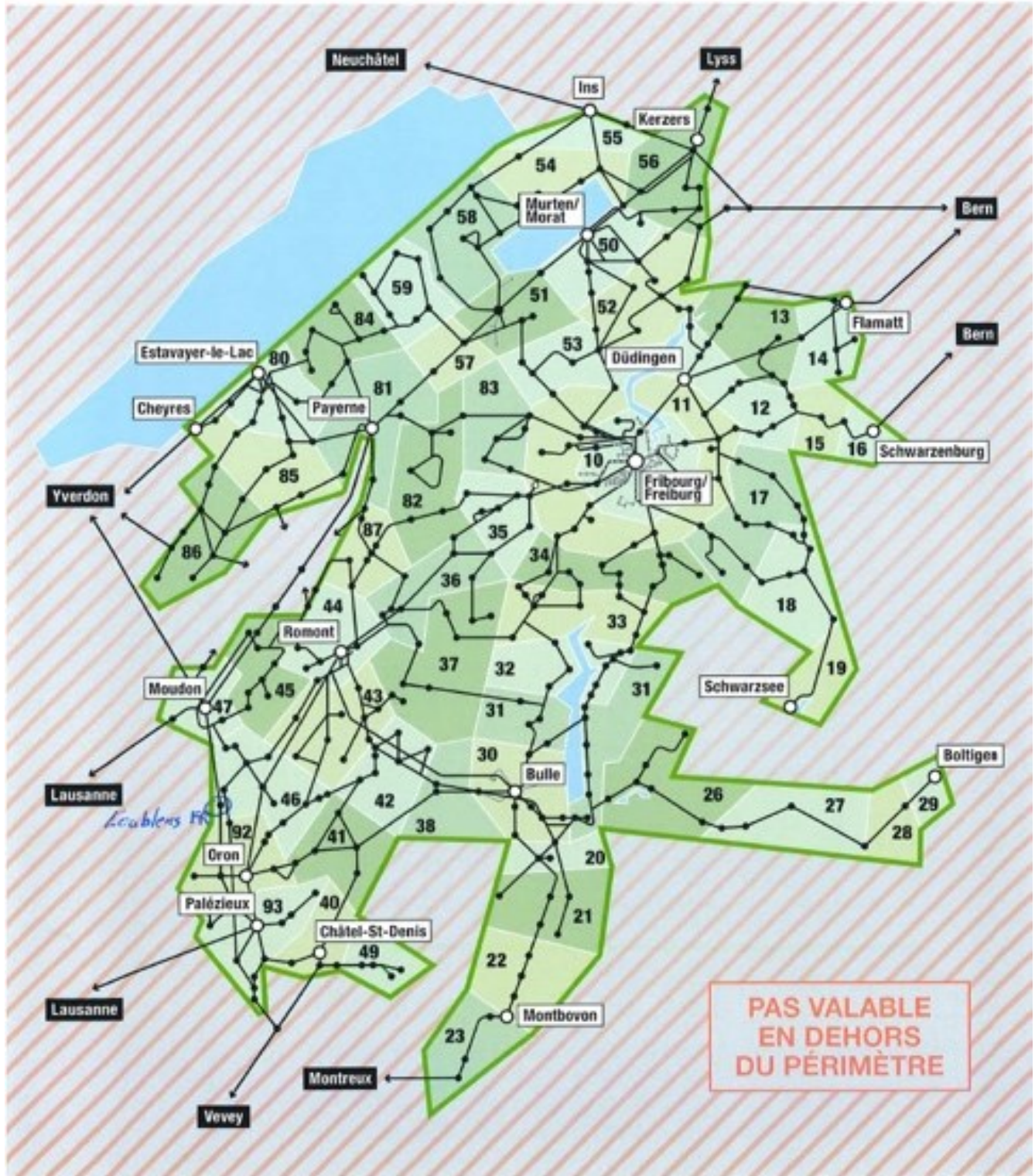
Це можна зробити на вокзалах або в банках.

Проїзд громадським транспортом

У Швейцарії залізничними перевезеннями керує компанія Chemins de Fer Fédéraux (CFF): www.sbb.ch
[Розклад руху](#) [Схема ліній](#).

Більшість маршрутів громадського транспорту на території кантону Фрібург обслуговується компанією Transports publics fribourgeois (TPF): www.tpf.ch [Розклад руху](#) [Схема ліній](#).

З 1 червня 2022 року громадський транспорт у Швейцарії більше не є безкоштовним для біженців з України. Безкоштовними залишаються лише поїздки до CFA для офіційної реєстрації. Особи зі статусом S можуть вільно подорожувати мережею FRIMOBIL, зареєструвавшись на Swisspass в одному з пунктів продажу TPF. Зверніть увагу: проїзний фінансується за рахунок відрахування з щомісячної соціальної допомоги і не дійсний для поїздів IC/ICN ! Інші транспортні витрати можуть бути покриті, якщо вони вважаються необхідними і підтвержені ORS (наприклад, робота за межами кантону).

Покупки (продукти харчування / одяг)

Де купувати їжу або одяг за доступними цінами?

- > Їжа: [Epicerie Caritas](#), Rue de Criblet 1, 1700 Фрібург, тел.: +41 (0)26 347 19 50. Розклад роботи: понеділок — з 13:30 до 18:00, з вівторка до п'ятниці — з 10:00 до 12:00 і з 13:30 до 18:00, субота — з 10:00 до 12:00. Щоб користуватися цим продуктовим магазином, потрібно оформити картку для покупок. Зробити це можна у вівторок і четвер відповідно до наведеного вище розкладу роботи.
- > Магазин одягу секонд-хенд [Zig-Zag](#): Bd de Pérolles 32, 1700 Фрібург, тел.: +41 (0)26 322 07 17
Розклад роботи: з понеділка по п'ятницю— з 08:30 до 19:00, субота — з 08:30 до 16:00. Магазины також працюють у містах Бюль, Гранж-Пакко та Пайєрн.
- > Магазин вживаного одягу та меблів [Coup d'Pouce](#): Rte de la Cité-Bellevue 4, 1700 Фрібург, тел.: +41 (0)26 484 82 40. Розклад роботи: з з понеділка по п'ятницю— з 09:00 до 11:45 і з 13:30 до 18:30, субота — з 09:00 до 12:00 і з 13:00 до 16:00. Магазины також працюють у містах Бюль, Шатель-Сен-Дені, Еставайє-ле-Лак і Ромон.

Де можна безкоштовно отримати одяг та інші вживані речі?

- > Магазин одягу секонд-хенд Frimag при соціальній службі ORS: Route des Daillettes 6A, 1700 Фрібург, тел.: +41 (0)79 789 24 95
- > Розклад роботи: з понеділка по п'ятницю— з 09:00 до 12:00 і з 13:30 до 16:30
Інтернет-платформа [La Récup'](#), за допомогою якої можна безкоштовно передати або взяти будь-які речі (одяг, меблі, дитячі речі, кухонне приладдя тощо)

Здоров'я

Чи маю я право на медичну допомогу? Як отримати медичне страхування?

Щойно особи, які прибули до Швейцарії, подають заяву на отримання дозволу S, їхні витрати на охорону здоров'я покриває Федеральний центр у справах надання притулку (CFA) або влада кантону (зарахування заднім числом на момент реєстрації в соціальній службі ORS).

Реєстрація дає вам право на отримання медичної страховки, що покриватиме ваші медичні витрати в разі хвороби чи нещасного випадку. Завдяки медичному страхуванню особи, які шукають захисту, отримують право на базову медичну допомогу. Соціальна служба ORS співпрацює зі страховою компанією Visana в межах колективного страхування на території кантону Фрібург.

Страхування від нещасних випадків: поки ви не працюєте у Швейцарії, медична страховка також розповсюджуватиметься на страхування від нещасних випадків. Якщо ви працюєте, вам необхідно звернутися до соціальної служби ORS, щоб отримати інформацію про страхування від нещасних випадків.

Медичний огляд

Щойно ви зареєструєтеся в Приймальному центрі соціальної служби ORS, медпрацівник проведе медичний огляд. Залежно від проблем зі здоров'ям, якщо необхідно, буде організовано подальше медичне спостереження.

Крім того, ви можете заповнити онлайн-анкету стосовно стану вашого здоров'я, яка допоможе зрозуміти, чи потрібна вам консультація лікаря. Для цього скористайтеся посиланням: www.mm-mobile.ch.

У разі екстреної медичної ситуації

[Номери для отримання медичної та екстреної допомоги](#); за потреби зверніться до найближчої лікарні Фрібурга (HFR)

Невідкладна медична допомога: **за номером 144**

Екстрена педіатрія: KidsHotline, тел.: 0900 268 001 (цілодобово, вартість у швейцарських франках за дзвінок: від 2,99 до 29,90)

У разі хвороби чи стоматологічних проблем (які не потребують екстреної допомоги)

У разі хвороби ви можете звернутися до медперсоналу медпункту м.Фрібурга або до медпункту м. Бюль, де вам дадуть направлення до лікаря, якщо буде потреба. Записуватися на будь-яке відвідування медичного фахівця необхідно через медичну мережу соціальної служби ORS.

УВАГА: З 3 січня 2023 року медпункт "Пойя" працюватиме лише для осіб, які проживають у гуртожитку "Пойя". Інших бенефіціарів приймають за адресою Route des Daillettes 6A, 1700 Фрібург де розташовані програми зайнятості та магазин FRI-MAG, або у медпункті в м. Бюль

Медпункт м. Фрібург (Route des Daillettes 6A, 1700 Фрібург)

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Перша половина дня	з 8:30 до 11:30	з 8:30 до 11:30	з 8:30 до 11:30	з 8:30 до 11:30	з 8:30 до 11:30
Друга половина дня	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30	з 13:30 до 16:30

Медпункт м. Бюль (Rue de l'Essert 3, 1630 Бюль)

	Понеділок	Вівторок	Середа	Четвер	П'ятниця
Перша половина дня		з 8:30 до 11:30			
Друга половина дня			з 13:30 до 16:30		з 13:30 до 16:30

Якщо у вас виникли стоматологічні проблеми, ви також можете звернутися до медперсоналу медпункту м.Фрібурга або до медпункту м. Бюль, де вам дадуть гарантію на оплату до стоматолога (витрати на стоматологічну допомогу покриваються відповідно до норм для шукачів притулку). Ви можете заздалегідь повідомити соціальну службу ORS за телефоном: +41 (0)26 425 41 41.

[Гаряча лінія Medgate](#): +41 (0)58 387 77 20. Телефонна служба з питань охорони здоров'я, що безкоштовно надає консультації українським біженцям (незбаром буде доступна українською мовою).

[Довідник з охорони здоров'я у Швейцарії](#) (українською та російською мовами)

[Medic-Help Asyl: інформація про охорону здоров'я для шукачів притулку](#) (українською та російською мовами)

[Стоматологічні послуги для біженців](#) (українською та російською мовами)

Психологічна підтримка

- > У разі надзвичайної **психіатричної ситуації**: довідкова платформа невідкладної психіатричної допомоги [Фрібурзька мережа психічного здоров'я \(RFSM\)](#), працює **24 години на добу, 7 днів на тиждень** за тел. **+41 (0)26 305 77 77**, або за адресою в місті Віллар-сюр-Глан: Chemin du Cardinal-Journet 3, 1752 Віллар-сюр-Глан.
- > Платформа для інформування та консультування з питань психічного здоров'я: www.santepsy.ch [Турбота про психічне здоров'я \(українською мовою\)](#)
- > Лінія допомоги для дітей і молоді

- > Поради + допомога за телефоном 147: анонімна телефонна підтримка й анонімні поради в чаті для дітей і підлітків, які опинилися в кризовій ситуації або в скрутному становищі. Гарантована цілодобова підтримка. Тел.: 147, www.147.ch/fr/
- > Сайти для отримання інформації, підтримки та обміну досвідом для молоді: www.ciao.ch (від 11 до 20 років), www.ontécoute.ch (від 18 до 25 років).
- > Психологічні консультації українською та російською мовами у WhatsApp і Telegram (безкоштовно й конфіденційно, з понеділка по п'ятницю з 14:00 до 22:00): www.projuventute.ch/de/psikhosocialne-konsultuvannya-ditey-molodi-ta-opikuniv
- > Консультації з питань виховання та надзвичайних ситуацій у дітей і молоді, **цілодобово: за тел. +41 (0)58 261 61 61**, у чаті або електронною поштою через сайт www.projuventute.ch/conseils-aux-parents.
- > **Психологічна підтримка для подолання наслідків травм, завданих війною**
[Брошура Швейцарського Червоного Хреста](#) (також українською та російською мовами), призначена для жінок, чоловіків і дітей, які зазнали травм, а також для їхніх близьких. Вона містить розширений список контактів і доступних ресурсів для постраждалих із посттравматичним стресовим розладом (PTSD):
  - > Амбулаторна допомога постраждалим від катувань і війни, Швейцарський Червоний Хрест: Werkstrasse 16, 3084 Ваберн. Тел.: +41 (0)58 400 47 77, www.redcross.ch/fr/notre-offre/aide-au-quotidien/service-ambulatoire-pour-victimes-de-la-torture-et-de-la-guerre
  - > Консультації в Лозанні (кантон Во) для постраждалих від катувань і війни: Appartenances, Rue des Terreaux 10, 1003 Лозанна. Тел.: +41 (0)21 341 12 50, www.appartenances.ch
  - > Список психотерапевтів, які вільно володіють іноземною мовою, опублікований Швейцарською асоціацією психотерапевтів (ASP). Тел.: +41 (0)43 268 93 00, www.psychotherapie.ch
  - > інтернет-платформа www.migesplus.ch Швейцарського Червоного Хреста (CRS): цей інтернет-портал пропонує огляд важливих брошур, відео та інших медичних інформаційних матеріалів, доступних багатьма мовами.

Вакцинація від COVID-19

Проведення бустерної вакцинації наполегливо рекомендовано всім уразливим людям (людям віком від 65 років, людям віком від 16 років із хронічними захворюваннями, людям віком від 16 років із синдромом Дауна, вагітним жінкам). Отримати бустерну дозу вакцини можуть і всі інші особи віком від 16 років. Вакцинація також рекомендована всім особам, які ще не вакцинувалися. Безкоштовно зробити щеплення в кантоні можна у двох центрах вакцинації: www.fr.ch/vaccination-covid.

Вакцинація дітей

Інформація про вакцинацію дітей викладена в брошурі «[Щеплення дітям у Швейцарії](#)» (багатьма мовами, зокрема українською).

Сексуальне здоров'я, вагітність і пологи, сексуальні права

Для біженців з України компанія SANTÉ SEXUELLE SUISSE підготувала коротку інформацію про сексуальне та репродуктивне здоров'я. [Цей документ доступний в Інтернеті](#) п'ятьма мовами: українською, російською, німецькою, французькою та італійською.

[Фрібурзький центр сексуального здоров'я \(CFSS\)](#) пропонує безкоштовні консультації (для окремих осіб або для пар) у містах Фрібург і Бюль з усіх питань, пов'язаних із сексуальним здоров'ям. За запитом співробітники CFSS можуть запросити на консультацію перекладачів. Зазначені нижче послуги є платними (тарифи залежать від особистої ситуації):

- > консультація гінеколога (тільки за попереднім записом);
- > тест на вагітність;
- > невідкладна контрацепція або призначення протизаплідних таблеток;
- > тестування на наявність інфекцій, що передаються статевим шляхом (ВІЛ/СНІДу, інших ППСШ, як-от хламідіоз, гонорея, сифіліс).

Торгівля людьми, насильство та інші форми зловживань: захистіть себе!

Де отримати допомогу у Швейцарії?

- > У Федеральних центрах у справах надання притулку (CFA): зверніться до співробітників із питань безпеки або підтримки.
- > У кантонах: допомога постраждалим у Швейцарії — інформація українською мовою: www.opferhilfe-schweiz.ch/fr/information-succincte-sur-laide-aux-victimes/information-en-ukrainien
- > У разі екстреної ситуації:
  - > Поліція: 117
  - > Швидка допомога: 144

У [брошурі Швейцарського Червоного Хреста](#) (українською та російською мовами) міститься інформація для біженок, з дітьми або без них, про те, як захиститися від погроз, експлуатації та насильства, а також яким чином отримати допомогу у Швейцарії.

Ви стали жертвою чи свідком воєнних злочинів в Україні під час поточного конфлікту?

У вас є відповідні докази (наприклад, документи, фотографії, відео або інші дані)? Якщо так, то зв'яжіться з [Федеральним управлінням поліції \(fedpol\)](#).

Діти, молодь і сім'ї

Обов'язкова шкільна освіта

У Швейцарії шкільна освіта є обов'язковою та безкоштовною. У кантоні Фрібург усі діти віком від 4 до 15 років (з 1-го класу 1Н до 11-го класу 11Н) ходять до школи. Діти навчаються в школі комуни, на території якої вони проживають або перебувають (це стосується також сімей, що приймають), тому вільно вибрати школу не можна. Залежно від регіону кантону Фрібург уроки в школі ведуться французькою або німецькою мовою. Щоб краще зрозуміти інформацію про обов'язкову шкільну освіту в кантоні Фрібург, існують фільми кількома мовами, зокрема [українською](#), російською та англійською: www.fr.ch/osso/films.

Хто організовує навчання ваших дітей у школі?

- > Якщо вас прийняли в кантональному центрі разом із вашою сім'єю, саме шкільний координатор, закріплений за центром, організовує перші необхідні кроки (запис і приймання до класу дошкільного навчання, перші уроки французької або німецької мови та математики), співпрацюючи з відповідальною особою з кантонального центру, батьками та педагогічним колективом.
- > Якщо ви проживаєте в місцевій родині, яка вас прийняла, в родичів або в індивідуальному житлі, ви повинні за підтримки центру шкільної координації (ecole@ors.ch) повідомити школу вашої комуни про свою дитину віком від 4 до 12 років (початкова школа) і безпосередньо керівництво циклу орієнтації (середня школа), якщо дитині від 13 до 15 років.
- > Після запису до початкової школи або до циклу орієнтації (середня школа) буде організовано співбесіду та оцінювання за присутності перекладача.

Ваші діти не обов'язково повинні знати французьку або німецьку мову, щоб їх зарахували до державної школи. Якщо у вас виникли запитання щодо зарахування дітей до школи: www.fr.ch/formation-et-ecoles/scolarité-obligatoire/accueil-et-scolarisation-des-eleves-migrants (інформація тільки французькою та німецькою мовами).

Учні, які не володіють французькою чи німецькою мовою, можуть скористатися мовними курсами та підтримкою для покращення шкільних знань паралельно з навчанням у класі. Додаткова інформація доступна в статті: [Elèves qui parlent une autre langue que celle de l'école \(Учні, які розмовляють іншою мовою, ніж мова викладання в школі\)](#).

Покриття витрат, пов'язаних із навчанням ваших дітей:

- > У школах учні можуть користуватися шкільним приладдям (зошитами, олівцями, папером тощо) і книгами, які вже були у використанні, і це все оплачує кантон.
- > У школі дітям не потрібні перекладачі, учителі використовують наявні можливості для дітей-мігрантів. Керівники шкіл досить швидко вводять додаткові уроки французької або німецької мови (розділи FLS або DaZ).
- > Під час співбесід із батьками в школах можуть залучати перекладачів служби перекладу Caritas Suisse, щоб «зрозуміти один одного». Це безкоштовно для сімей (комуни беруть на себе ці витрати, а кантон може відшкодувати їм половину суми).
- > Соціальна допомога, яку отримують через соціальну службу ОРС, покриває витрати на особисті речі, такі як взуття, шкільний рюкзак, спортивний одяг і фартух.

Продовження освіти після обов'язкової школи

Якщо у вас виникнуть будь-які запитання про продовження освіти після обов'язкової школи, зверніться до соціальної служби ORS, де вас проконсультують щодо різних можливостей.

Інформацію про освіту та працевлаштування у Швейцарії українською мовою ви знайдете за посиланням: www.berufsberatung.ch/dyn/show/194350.

Працевлаштування та інтеграція

Як знайти роботу?

Люди, які отримали статус тимчасового захисту S, можуть працювати у Швейцарії як наймані працівники або бути самозайнятою особою за умови наявності дозволу. Для початку кожної діяльності або при зміні роботодавця необхідно отримати попередній дозвіл. Роботодавець або самозайнята особа повинні подати заяву на отримання дозволу на роботу в Службу в справах населення та мігрантів (SPoMi): [заява на отримання дозволу на роботу](#).

Заплановану діяльність можна розпочинати лише після отримання дозволу на роботу від SPoMi.

Чи потрібно володіти мовою країни, щоб мати можливість працювати?

Ви повинні вміти порозумітися на робочому місці. Знання місцевої мови рекомендоване для пошуку роботи, навчання чи стажування. Соціальна служба ORS організовує мовні курси та підтримку в навчанні чи працевлаштуванні. Якщо вас це цікавить, зв'яжіться зі своїм соціальним працівником.

Чи надається допомога в пошуку роботи?

Соціальна служба ORS здійснює облік і контроль осіб, які отримали дозвіл категорії S. Після закінчення початкового періоду, пов'язаного з прийманням людей, далі їм надають консультаційні послуги, спрямовані на їхню професійну або соціальну інтеграцію. Такі послуги почали надавати цього літа молодим людям віком від 16 до 25 років після запровадження курсів з інтенсивного вивчення мов. Систематична підтримка дорослих, що охоплює, зокрема, аналіз їхніх потреб і перспектив отримання необхідної допомоги, була запроваджена цього літа до нового навчального року.

Чи можуть працювати неповнолітні зі статусом S?

Так, з урахуванням законодавства про працю та за наявності дозволу Служби в справах населення та мігрантів (SPoMi).

Компанії, які пропонують підтримку, наприклад ISS: [Реагування на гуманітарну кризу в Україні](#). Діаспори також організуються для пошуку рішень.

Для науковців: [Університет Фрібурга](#) є членом [міжнародної мережі академічних закладів Scholars at Risk](#) і приймає членів Scholars at Risk з України. Науковці можуть зв'язатися зі Scholars at Risk напругу.

Швейцарський національний науковий фонд (FNS) пропонує можливості фінансування: [Інструкції для заявників Scholars at Risk](#). Контакти для членів Scholars at Risk в Університеті Фрібурга: international@unifr.ch.

Навчання або професійна підготовка

- > Студенти, які отримали ступені бакалавра, магістра та доктора філософії можуть приїхати до [Університету Фрібурга \(Unifr\)](#) як запрошені студенти. Вони звільняються від плати за навчання. За додатковою інформацією звертайтеся: international@unifr.ch.
- > Здебільшого у Швейцарії дипломи визнаються. Інформацію про диплом можна отримати в [Державному секретаріаті з питань навчання, досліджень та інновацій \(SEFRI\)](#): pointdecontact@sbf.admin.ch.

Мовний курс

- > Молоді українці віком від 16 до 25 років можуть скористатися підтримкою в придбанні основ французької або німецької мови, щоб підготуватися до вступу на [курси з інтеграції від Ремісничо-промислового професійного училища \(EPAI\)](#) у 2023/2024 навчальному році. Усі записи на курси з інтеграції проводяться централізовано через соціальну службу ORS.
- > Усі дорослі люди віком від 26 років запрошуються до соціальної служби ORS, щоб визначити їхню підготовку та досвід роботи. Будь-яка реєстрація на мовні курси (французької або німецької мови, інтенсивні, напівінтенсивні або розширені) проводиться централізовано через соціальну службу ORS, зокрема на курси, які пропонуються комунами, асоціаціями та мовними школами. У разі довільної реєстрації в постачальників послуг, затверджених кантоном, такі послуги не фінансуватимуться кантоном.

Подорожі

Чи маю я право подорожувати?

Особи, які отримали статус S за рішенням Федеральної ради від 11 березня 2022 року, можуть виїжджати за кордон і повертатися до Швейцарії без отримання дозволу на поїздку. Застосовуються правила в'їзду в країну призначення. У разі перебування людини за кордоном протягом більш як двох місяців необхідно перевірити, чи не віддала вона перевагу іншій країні як місцю перебування. У такому разі тимчасовий захист для цієї людини скасовується.

Особи, яких це стосується, повинні якнайшвидше повідомити свого соціального працівника про відпустку, зокрема її дати, тому що: 1) під час перебування за межами Швейцарії особи зі статусом захисту S не мають права на соціальну допомогу; 2) через 15 днів відсутності після нарахування щомісячної виплати соціальний працівник повідомляє в Службу в справах населення та мігрантів (SPoMi), що людина зникла.

Чи маю я право поїхати в Україну?

Немає заборони на здійснення поїздок в Україну. Однак статус захисту S може бути анульований, якщо особа, яка підлягає захисту, перебувала понад 15 днів за один квартал у країні свого громадянства. Це правило не застосовується до тих, хто зможе довести, що перебування було необхідне з метою пошуків або підготовки для остаточного повернення в Україну. Воно не застосовується також до тих, хто може надати вагоме обґрунтування тривалого перебування, наприклад для відвідування близького родича, який серйозно хворий.

Автомобілі та місця для паркування

Особи з України, які приїхали на своєму [приватному транспортному засобі](#), можуть ним користуватися. З моменту отримання дозволу S, вони вважаються такими, що проживають у Швейцарії, і мають з'явитися на прикордонний пункт митниці, щоб подати декларацію про те, що їхній транспортний засіб не розмитнений для остаточного ввезення до Швейцарії.

За користування швейцарськими автомагістралями та напівавтомагістралями стягується плата. Вона стягується як збір за користування автомагістраллю (віньетка), сума якого становить 40 швейцарських франків. Цей збір стягується з автомобілів і причепів, зареєстрованих у Швейцарії або за кордоном, які не підпадають під збір із великовантажного транспорту. Віньетка на користування автомагістраллю дійсна з 1 грудня до 31 січня наступного року.

З 30 листопада 2022 року було скасовано тимчасовий дозвіл переміщатися без віньетки на автомагістралях для всіх транспортних засобів, що перевозять українських біженців або гуманітарну допомогу для України. З 1 грудня 2022 року віньетку на 2023 рік можна купити у звичайних точках продажу.

Щоб паркуватися тривалий час у громадському місці, за інформацією звертайтеся до комуни.

Картки на паркування для людей з обмеженими можливостями пересування можна отримати в [Управлінні з транспортного руху та навігації \(OCN\)](#).

Більше інформації про реєстрацію транспортних засобів і отримання водійських прав на сайті: www.ocn.ch.

Розмовники

Існують розмовники для багатьох мов:

- > Французько-український та італійсько-український: www.arasaac.org/materials/es/4282
- > З німецької, англійської, французької, італійської, турецької, іспанської, польської, хорватської, чеської, російської, румунської на українську: <https://tueftelakademie.de/fuer-zuhause/bilderwoerterbuch>
- > Французько-українські фразеологічні словники:
- > [Перекладач Google](#)
- > Українсько-французький мобільний додаток: <https://uk-fr.glideapp.io/dl/da19fa>

Мова та культура

SWI swissinfo: www.swissinfo.ch — інформація про Швейцарію українською та російською мовами.

ТБ «Діаспора»: diaspora-tv.ch — інформація українською мовою у Швейцарії

Для безкоштовного завантаження електронних книг:

- > [Bibliothekarisch](#)
- > [Naple Sister Libraries](#)

Міжкультурні бібліотеки:

- > [Globlivres](#)
- > [Interbiblio](#)
- > [LivrEchange](#)
- > Історії для дітей у вигляді розмальовок багатьма мовами: <https://potrzebafantazji.com/bohaterowie>

Домашні тварини

Запроваджено тимчасове спрощення процедур для собак і котів, яких привезли із собою українські біженці. Просимо тих, хто прибуває з України з твариною, заповнити анкету на сайті www.fr.ch/diaf/saav/actualites/procedures-pour-les-refugies-ukrainiens-accompagnes-de-chiens-ou-de-chats і надіслати її на адресу petsukraine@blv.admin.ch.

Ласкаво просимо до Швейцарії та бажаємо гарного перебування в кантоні Фрібург

**Bienvenue
ласкаво просимо
laskavo prosymo**

**Якщо у вас є запитання щодо кантону Фрібург:
www.fr.ch/ukraine**

**Приймальний центр кантону Фрібург: ORS Service SA, Grand-Places 14,
1700 м. Фрібург, тел.: +41 (0)26 425 41 41, ukraine@ors.ch**